

13.1.2013

”Het sitte” - Alajärven kaupunkikeskustan kehittämishanke

Hankkeen toteutusaika on 1.3.2013 – 31.12.2014 (22 kk)

1. Tiivistelmä

”Het sitte” – Alajärven kaupunkikeskustan kehittämishankkeessa edistetään Alajärven kaupunkikeskustan kehittymistä. Hanketta hakee ja hallinnoi Alajärven Yrittäjät ry ja sen vastuuhenkilönä toimii yrittäjähdistyksen puheenjohtaja. Toimintaan palkataan osa-aikainen hankevetäjä, joka yhteistyössä muiden tahojen kanssa toteuttaa kehittämistoimia.

Pääasiallisena kohderyhmänä ovat paikkakunnan ja lähialueen asukkaat. Hyödynsaajina ovat pääosin keskustan kaupan- ja palvelualan yritykset.

Tavoitteet:

- A. Keskustan vetovoimaisuuden vahvistaminen
- B. Alajärven kaupan- ja palvelualan kilpailukyvyn kehittäminen ja sen varmistaminen
- C. Ydinkeskustan elävöittäminen ja toiminnallisuuden säilyttäminen
- D. Koko keskusta-alueen toiminnallisuuden kehittäminen ja jatkuvuuden turvaaminen

Toimenpiteet: Mielikuvamarkkinoinnin ja viestinnän kehittäminen, yhteistyön lisääminen toimijoiden kesken, työpajoilla tapahtumien ja aktiviteettien kehittäminen sekä yritysten kilpailukyvyn lisääminen, palvelujen ja viihtyisyyden selvittäminen.

Vaikutukset: Imagon nousu, yhteistyö tiivistyy, laajenee ja saa uusia muotoja, kilpailukyky ja vetovoima parantuu, kaupan- ja palvelualan valikoima laajenee, liikevaihto ja työllistyvyys lisääntyy, yrittäjien osaaminen ja yritysten kilpailukyky paranee, käynnistyy yrityshankkeita, keskustan elävöityminen ja viihtyisyyden lisääntyminen sekä tapahtumat ja aktiviteetit lisääntyvät.

Hankkeen toteutusaika on 22 kuukautta (1.3.2013 – 31.12.2014) ja sen kustannusarvion loppusumma on 80.000 euroa (alv 24%).

2. Taustaa ja perustelut

Taustaa

Alajärvi on tunnustetusti itäisellä Etelä-Pohjanmaalla alueensa kaupan- ja palvelualan keskus, jonka vaikutus ulottuu oman maakunnan lisäksi myös Keski-Suomen ja Keski-Pohjanmaan alueille. Vaikka valtakunnallisesti maaseutualueiden kaupalliset palvelut ovat vähenneet ja monelta pieneltä paikkakunnalta erikoiskaupan toiminta on loppunut lähes kokonaan, on Alajärvi kuitenkin pystynyt kasvattamaan vähittäiskaupan liikevaihtoaan.

13.1.2013

Alueella toimivat kaupanalan ketjuyritykset ovat keskittäneen toimintojaan Alajärvelle ja samalla vahvistaneet näiden yksiköiden palvelutarjontaa. Toimivat kauppapalvelut tukevat osaltaan paikkakunnan muuta palvelualan yritystoimintaa.

Alajärven kaupanala on parhaillaan suuressa murrosvaiheessa. Erikoiskauppa on nykyisin keskittynyt suurelta osin kaupungin ydinkeskustaan. Marketmyymälöistä Halpa-Halli, K-Supermarket, Lidl ja Tokmanni toimivat ydinkeskustan reunalla.

Lisäksi Etelä-Pohjanmaan Osuuskauppa on käynnistämässä loppuvuodesta 2012 uuden S-Marketin rakentamisen ja siirtyä joulumyyntiin 2013 mennessä kolmen muun marketin kanssa samalle alueelle. S-Marketin ja muutamien erikoiskauppojen siirtyminen pois ydinkeskustasta muuttaa erikoiskaupan ja palvelualan yritysten liiketoimintaa entistä haasteellisemmaksi kaupungin ytimessä.

Alajärven elinkeinorakenne on monipuolinen, sillä vahvan kaupan- ja palvelualan lisäksi paikkakunnalla on osaavaa ja kansainvälistä teollisuutta, joka keskittyy pääasiassa rakennustuotteiden valmistukseen. EU-aikaisesta hiipumisestaan huolimatta myös paikkakunnan alkutuotannon osuus on edelleen merkittävää.

Kaupungin ja yrittäjien yhteistyössä laatiman Alajärven seudun elinkeinostrategian 2013 (liite) mukaisesti kaupunki on toteuttanut viime vuosina merkittäviä investointeja keskustan liikennejärjestelyihin sekä viihtyisyyttä parantaviin tekijöihin ja uusia toimenpiteitä on käynnistymässä. Näiden toimien tavoitteena on koko kaupungin keskusta-alueen vetovoimaisuuden lisääminen sekä ydinkeskustan ja sen reuna-alueen liikenneyhteyksien toimivuus.

Alueen palvelutason kohottamiseksi kaupunki on parhaillaan rakentamassa syksyllä 2013 valmistuvaa uimahallia ja lisäksi urheilualueelle valmistuu tulevana talvena yksityiseltä pohjalta toteutettava jäähalli.

Alajärven kaupungin pitkäjänteiseen suunnitteluun on kaupunginvaltuusto hyväksynyt alkukesästä 2012 Alajärven keskustan rakennemallin. Suunnitelman tavoitteena on tehdä paikkakunnan keskustasta entistä kaupunkimaisempi, vetovoimaisempi ja tiiviimpi kokonaisuus.

Perustelut

Maaseutukaupungin kaupan- ja palvelualan palveluiden säilyminen ja varsinkin niiden kehittyminen ei ole itsestäänselvyys, vaan ne ovat vaatineet ja tulevat erityisesti jatkossa vaatimaan yhteisiä ponnistuksia paikkakunnan elinkeinoelämältä ja kaupungilta. Paikkakunnan sijainti sopivalla etäisyydellä isommista kaupunkikeskuksista, Seinäjoki (70 km), Vaasa (126 km), Kokkola (117 km) ja Jyväskylä (161 km) puoltaa Alajärven tulevia kehittämistoimia.

13.1.2013

Alajärven Yrittäjät ry:n alainen Kaupan kehittämisryhmä on toiminut aktiivisesti vuodesta 1996 lähtien, kokoontuen reilulla 10 henkilön ryhmällä keskimäärin kerran kuukaudessa. Pääosin paikkakunnan keskeisistä kaupanalan yrittäjistä koostuva työryhmä on harjoittanut kaupungin ja Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:n kanssa yhteistyössä alan kehittämistyötä ja pienimuotoista yhteismarkkinointia. Ryhmän toimesta on järjestetty vuosittain 4-6 yhteismarkkinointitapahtumaa, joilla on pyritty lisäämään alueen asukkaiden asiointia paikkakunnalla ja alan yrityksissä. Yhteistoiminnassa on ollut vuosittain mukana keskimäärin noin 30 keskustan alueen kaupan- ja palvelualan yritystä, jotka ovat markkinointimaksuin ja omalla toiminnallaan sitoutuneet yhteistyöhön.

Vähäisistä toimintaresursseista huolimatta kehittämisryhmän toiminta on jatkunut säännöllisesti ja yhtäjaksoisesti jo yli 16 vuotta. Toiminnan kehittämiseksi ja mahdollisesti laajentamiseksi tarvitaan kuitenkin ulkopuolisia lisäresursseja, joiden avulla saadaan vahvistettua kehittämisryhmän toimintaa nykyisten yhteismarkkinointitapahtumien ja -toimenpiteiden jalostamiseksi sekä uusien tapahtumien ideoimiseksi.

3. Hankkeen tavoitteet ja vaikutukset

Tavoitteet

- A. Keskustan vetovoimaisuuden vahvistaminen (elinkeinostrategia, liite)
- B. Alajärven kaupan- ja palvelualan kilpailukyvyyn kehittäminen ja sen varmistaminen
- C. Ydinkeskustan elävöittäminen ja toiminnallisuuden säilyttäminen
- D. Koko keskusta-alueen toiminnallisuuden kehittämien ja jatkuvuuden turvaaminen

Vaikutukset

- Alajärven imago paikkakuntana nousee
- yhteistyö kaupan- ja palvelualan yrittäjien, kaupungin, JPYP:n, hanketoimijoiden ja yhdistysten välillä tiivistyy, laajenee ja saa uusia toimintamuotoja
- paikkakunnan kaupallinen kilpailukyky ja vetovoima parantuu
- kaupan- ja palvelualan valikoima laajenee
- kaupan- ja palvelualan liikevaihto ja työllistävyys lisääntyy
- yrittäjien osaaminen ja yritysten kilpailukyky paranee
- työpajatoiminnan pohjalta käynnistyy yrityskohtaisia kehittämishankkeita
- kaupunkikeskusta elävöityy ja viihtyisyys lisääntyy
- paikkakunnan tapahtumatarjonta laajenee ja aktiviteettitoiminta lisääntyy

13.1.2013

4. Toimenpiteet

Tavoitteiden toteuttamisessa hankkeen toimenpiteiden rinnalla ja yhteistyössä toteutetaan lisäksi lähinnä Alajärven elinkeinostrategia 2013 tarkisteen, Kaupan kehittämisryhmän sekä Vetovoimainen Järviseu- , Kulttuurihautom- ja Järvisseudun Innovaatiopilotti –hankkeen toimenpiteitä.

A. Keskustan vetovoimaisuuden vahvistaminen

Keskustan vetovoimaisuuden vahvistamiseksi on Alajärven kaupungilla meneillään ja suunnitteilla useita infrastruktuuri- ja investointihankkeita. Edellä mainitut eivät yksin riitä, vaan ne vaativat sisältöä ja toiminnallisuutta, jota saadaan aikaiseksi yrittäjien, kaupungin, JPYP:n ja hanketoimijoiden tekemisellä ja vahvalla yhteistyöllä.

- houkuttelevan kuntakuvan kehittäminen mielikuvamarkkinointia ja viestintää parantamalla yhteisen graafisen ilmeen laatimisen ja yhteistyön keinoin, huomioiden erityisesti nykyaikaiset ja monikanavaiset markkinointi- ja viestintäkeinot
 - ”Alajärvi –hengen” vahvistaminen strategisia tavoitteita kirkastamalla työpajatyöskentelyssä *)
 - uusien yhteismarkkinointitoimenpiteiden ja –tapahtumien ideointi sekä nykyisten kehittäminen ja näiden valmistelu yhteistyössä kumppaneiden kanssa työpajatoiminnalla *)
- *) Työpajat toteutetaan teemakohtaisesti yhden tai kahden illan kestoisina ja niiden vetäjäksi hankitaan ulkopuolinen asiantuntija. Pajoihin valitaan aina kulloinkin sopiva osallistujamäärä siten, että työskentely edistää hankkeen tavoitteiden toteutumista.

B. Alajärven kaupan- ja palvelualan kilpailukyvyn parantaminen ja sen varmistaminen

Maakunnan reuna-alueella sijaitsevan maaseutukaupungin kaupan- ja palvelualan palveluiden kehittyminen ja varsinkin niiden säilyminen ei ole itsestäänselvyys. Alan ja yritysten kilpailukyky vaatii yrittäjien osaamiseen panostamista ja palvelutarjonnan monipuolistamista.

- kaupan- ja palvelualan yrittäjien ammatillisen osaamisen kehittäminen työpajatoiminnalla *) , aihealueina mm. mainonta, markkinointi- ja viestintä-osaaminen, asiakaspalvelu ja yritysimage
- kaupallisen vetovoiman lisääminen houkuttelemalla ja aktivoimalla uutta kaupan- ja palvelualaa täydentävää toimintaa

13.1.2013

C. Ydinkeskustan elävöittäminen ja toiminnallisuuden säilyttäminen

Muuttuvassa tilanteessa kaupungin ydinkeskusta hakee uutta toiminnallista muotoaan. Markkinat ohjaavat kaupan- ja palvelualan yritysten siirtymistä markettien läheisyyteen ja tyhjentyviin liiketiloihin haetaan uutta toimintaa sekä alueen elävöittämiseksi tapahtumia ja aktiviteetteja.

- muuttuvassa tilanteessa kartoitetaan ydinkeskustaan soveltuvia palveluja ja selvitetään edellytyksiä niiden toteuttamiseksi
- uuden Palotorin toiminta ideoidaan hankkeen työpajassa *) säännöllisesti toimivaksi
- torialueen käyttöä ja toimintaa monipuolistetaan yhdessä kumppaneiden kanssa
- työpajatoiminnalla *) kehitetään alueen tapahtumia ja lisäksi ideoidaan uusia tapahtumia ja aktiviteetteja
- asiakkaiden palautteen pohjalta eväsetetään alueen yrityksiä ja kaupunkia parantamaan alueen viihtyisyyttä

D. Koko keskusta-alueen toiminnallisuuden kehittäminen ja jatkuvuuden turvaaminen

Koko keskusta-alueella tarkoitetaan tässä yhteydessä aluetta laajasti aina valtatie 16:sta, ns. Shellin ja Toukolan risteyskiä myöten aina Alajärven rantaan. Kaupunki tekee parhaillaan kaavoitus-, risteys- ja tiejärjestelyjä, jotka antavat perusedellytykset alueen toiminnallisuudelle. Alajärven kaupan- ja palvelualan toimijatahot ovat tehneet pitkään alan kehittämistyötä ja pienimuotoista yhteis-markkinointia. Keskusta-alueen toiminnallisuuden koordinoimista hoidetaan elinkeinoneuvottelukunnan toimesta Alajärven elinkeinostrategian toteutuksen seurannalla.

- ”Alajärvi –toimintamallin” kehittäminen, eli nykyistä kehittämis- ja markkinointiyhteistyötä laajennetaan nykyisestä Kaupan kehittämisryhmän toiminnasta yritysmäärältään suuremmaksi ja osallistuvien yritysten toimialoilta monipuolisemmaksi
- toimintamallissa tiivistetään ja laajennetaan Kaupan kehittämisryhmän yhteistyötä kaupungin, JPYP:n, hanketoimijoiden ja yhdistysten kanssa niin, että tiedon kulku toiminnasta paranee ja toimintaresurssien määrä kasvaa

13.1.2013

5. Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Kustannusarvio toteutusajalta 1.3.2013-31.12.2014 (alv 24%)

Kustannuslaji	Yhteensä (euroa)
Palkkakulut (osa-aikainen hankevetäjä)	45.700
Ostopalvelut	26.000
• työpajojen vetäjät (12 iltaa)	(19.000)
• yhteistilaisuuksien luennoitsijat (2 kpl)	(3.000)
• muut asiantuntijapalvelut	(4.000)
Kotimaan matkat	4.000
Muut kustannukset	4.300
• kirjanpito, tilintarkastus	(1.000)
• tilakustannukset (työpajat, yhteistilaisuudet)	(1.500)
• puhelin, yms.	(1.500)
Kokonaiskustannukset yhteensä	80.000
Hankkeen tulot	0
Kustannusarvio yhteensä	80.000

Rahoitussuunnitelma

Hankkeen yksityinen rahoitus koostuu Alajärven kaupan- ja palvelualan yrittäjien, keskustan kiinteistönomistajien ja Alajärven Yrittäjät ry:n panostuksesta.

Rahoittajataho	Yhteensä (euroa)
A. ELY-keskukselta haettava rahoitus (EU 45% + valtio 35%)	43.200
B. Muu julkinen rahoitus	20.800
• kunnat (20%)	(10.800)
• Alajärven kaupunki	(10.000)
C. Julkinen rahoitus yhteensä (A + B)	64.000
D. Yksityinen rahoitus	16.000
Yhteensä (C + D)	80.000
E. Hankkeen tulot	0
Kokonaisrahoitus (A + B + C + D)	80.000

13.1.2013

6. Hankkeen viestintäsuunnitelma

Hankkeen käynnistysvaiheessa järjestetään hankkeesta yhteistilaisuus, johon kutsutaan mukaan kaikki hankkeeseen mukaan haettavat tahot. Tämän jälkeen heihin ollaan yhteydessä pääasiassa henkilökohtaisin käynnein, ellei se onnistu, niin puhelimitse.

Hankkeen toteutusaikana perusviestintä toimintaan osallistuville hoidetaan sähkö- ja kirjepostituksilla, joita täydennetään tarpeen mukaan parhaaksi katsottavalla tavalla.

Pääasialliselle kohderyhmälle, eli paikkakunnan ja lähialueen asukkaille viestiminen tapahtuu paikallisia ja alueellisia medioita käyttäen. Näiden perinteisten tapojen rinnalla pyritään käyttämään lisäksi nykyaikaista ja monikanavaista viestintää.

Hankkeen alkamisesta ja sen päättymisestä, sekä uutiskynnyksen ylittäviksi arvioituista asioista viestitään hyväksi katsotussa laajuudessa.

Hankkeen lopussa järjestetään toiminnassa mukana olleille yhteistilaisuus, jossa käydään läpi hankkeen tuloksia ja ideoidaan jatkotoimia.

Hankkeen tiedottamisessa noudatetaan kaikilta osin rahoittajan ohjeistusta.

7. Organisoituminen

Hankkeen vetäjäksi palkataan osa-aikainen hankevetäjä.

Vastuutahona toimii hakija eli Alajärven Yrittäjät r.y. ja vastuuhenkilönä yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja.

Hankkeen ohjausryhmä rakennetaan yrittäjien hallituksen alaisen useita vuosia toimineen Kaupan kehittämissyhmän ympärille siten, että ryhmää täydennetään kaupungin ja oleellisten yhteistyötahojen edustajilla.

Lisäksi perustetaan väliaikaisia tiimejä työpajatoiminnassa valmisteilla tai kehitteillä olevien aktiviteettien tai tapahtumien jatkotyöstämiseksi ja toteuttamiseksi.

13.1.2013

8. Päiväys ja allekirjoitus

Alajärvi 13.1.2013

Alajärven Yrittäjät r.y.

Hallitus

Kaupan kehittämisryhmä

Sakari Joensuu
Puheenjohtaja

Jarmo Seppälä
Varapuheenjohtaja

Elina Mikkonen
Puheenjohtaja

Liite Alajärven seudun elinkeinostrategia 2013